

INGLIZ TILIDA O‘QISH MALAKALARINI RIVOJLANTIRISHDA DIGITAL STORYTELLING TEXNOLOGIYASI

Usmonova Gulhumor Qo‘ldashboy qizi

Namangan davlat universiteti tayanch doktoranti

E-mail: gulhumorusmonova822@gmail.com

Telefon: +998974435730 ORCID ID: 0009-0006-7099-9886

Annotatsiya: Ushbu tezisdagi ingliz tilini chet tili sifatida o‘rganuvchilar uchun o‘qish malakalarini rivojlantirishda Digital Storytelling (Raqamli hikoya aytish) texnologiyasining o‘rni va samaradorligi tadqiq etiladi. Digital Storytellingdan o‘qish malakalarini rivojlantirish uchun foydalanishning nazariy asoslari, amaliy qo‘llash usullari va uning pedagogikasi uchun ahamiyatini tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: Digital Storytelling, Raqamli hikoya aytish, Ingliz tilini o‘rganish, O‘qish malakalari, O‘qishni tushunish, Ta’limda texnologiya, Multimediali ta’lim, O‘quvchi motivatsiyasi, Pedagogik samaradorlik.

ТЕХНОЛОГИЯ ЦИФРОВОГО РАССКАЗЫВАНИЯ В РАЗВИТИИ НАВЫКОВ ЧТЕНИЯ НА АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ

Аннотация: В данной диссертации рассматривается роль и эффективность технологии цифрового повествования в развитии навыков чтения у изучающих английский язык как иностранный. Анализируются теоретические основы использования цифрового повествования для развития навыков чтения, практические методы применения и его значение для педагогики.

Ключевые слова: Цифровое повествование, Цифровое повествование, Изучение английского языка, Навыки чтения, Понимание прочитанного, Технологии в образовании, Мультимедийное образование, Мотивация учащихся, Педагогическая эффективность.

DIGITAL STORYTELLING TECHNOLOGY IN DEVELOPING ENGLISH READING SKILLS

Annotation: This thesis examines the role and effectiveness of Digital Storytelling technology in developing reading skills for learners of English as a foreign language. The theoretical foundations of using Digital Storytelling to develop reading skills, practical methods of application and its significance for pedagogy are analyzed.

Keywords: Digital Storytelling, Digital Storytelling, English Language Learning, Reading Skills, Reading Comprehension, Technology in Education, Multimedia Education, Student Motivation, Pedagogical Effectiveness.

Ta’lim sohasida amalga oshirilayotgan barcha islohotlardan ko‘zlangan asosiy maqsad – ma’naviy barkamol insonlarni voyaga yetkazish, ta’lim tizimini takomillashtirish, o‘qitish jarayonini zamon talablari asosida yangi pedagogik va axborot texnologiyalari asosida amalga oshirishdan iborat. Shu bois ham bugungi kunda ta’lim tizimida zamonaviy kompyuter va axborot texnologiyalaridan samarali foydalanishga alohida e’tibor qaratilmoqda. Jumladan, respublikamizda chet tilining o‘qitilishi, chet tili o‘qituvchilarining bilim va ko‘nikmalarini baholashning umumevropa ramkalari tavsiyanomalariga mos ravishda yangi usul va talablari ishlab chiqildi. Unga ko‘ra umumta’lim maktablari va kasb-hunar kollejlari o‘quvchilari uchun darsliklar yaratildi. Ushbu talablarga mos ravishda o‘quv xonalari stendlar va yangi axborot kommunikativ texnikalar bilan jihozlandi.

Ingliz tilini chet tili sifatida o‘rganuvchilar uchun kuchli o‘qish malakalarini rivojlantirish haqiqiy materiallarga kirish, turli mazmunlar bilan ishlash va kommunikativ kompetensiyaga erishish uchun fundamental ahamiyatga ega. An’anaviy o‘qish o‘rgatish usullari, qimmatli bo‘lsa-da, ba’zan o‘quvchilarning motivatsiyasini saqlab qolish va turli xil o‘quv uslublariga moslashishda qiyinchiliklarga duch kelishi mumkin. So‘nggi yillarda raqamli texnologiyalar pedagogik innovatsiyalar uchun yangi yo‘llarni ochdi. Digital Storytelling, ya’ni hikoyani turli raqamli vositalar (rasmlar, ovoz, matn, video) bilan birlashtirish amaliyoti, o‘qish tajribasini boyitish uchun istiqbolli yondashuvni taqdim etadi.

Raqamli hikoyalar ko‘p modalli va interaktiv muhitni taklif etadi, bu esa EFL o‘quvchilarining o‘qishga yondashuvini o‘zgartirishi mumkin. Bir nechta his-tuyg‘ularni jalb qilish va vizual hamda audio orqali kontekstual ishoralarni taqdim etish orqali matnlarni yanada tushunarli, qulay va qiziqarli qilishi mumkin.

Ushbu tadqiqot EFL o‘quvchilarining o‘qish malakalariga raqamli hikoya aytishning ta’sirini baholash uchun aralash usullar yondashuvidan foydalanildi.

Raqamli hikoya aytish, o‘qishni tushunish strategiyalari va til o‘qitishda texnologiyani integratsiya qilish bo‘yicha mavjud tadqiqotlar har tomonlama ko‘rib chiqildi.

O‘rta darajadagi EFL o‘quvchilari ikki guruhga bo‘lindi: raqamli hikoya aytish faoliyatida ishtirok etgan eksperimental guruh va an’anaviy o‘qish ko‘rsatmalarini olgan nazorat guruhi.

Eksperimental guruh uchun maqsadli lug‘at, hikoya tuzilmalari va tushunishga asoslangan savollarni o‘z ichiga olgan raqamli hikoyalar yaratildi yoki moslashtirildi. Bu hikoyalar qulay raqamli platformada taqdim etildi.

Chet tili o‘rganishga bo‘lgan talab ham kundan kunga oshib bormoqda. Chet tili fani to‘rt aspectga (o‘qish, yoish, tinglab tushunish va gapirish) bo‘linib, ularning har biri bo‘yicha alohida tushuncha va ko‘nikmalar berilmoqda. Dunyoda ingliz tilining xalqaro aloqaning yetakchi vositasi sifatidagi mavqei tobora kuchayib borayotgani va bu jarayonni to‘xtatish yoki sekinlashtirishning jiddiy tendensiyalari mavjud emasligini inobatga olib, bu borada samarali usullarni qo‘llash muammosi qo‘yilmoqda. Zamonaviy ma’noda o‘quv jarayoni o‘quvchilarni ma’lum bilim, ko‘nikma, qobiliyat va qadriyatlar bilan tanishtirish uchun o‘qituvchi va talabalar o‘rtasidagi o‘zaro munosabatlar jarayoni sifatida qaraladi. Demak, ta’lim jarayonida turli fanlar bo‘yicha talabalarga zamonaviy axborot texnologiyalari vositalari va metodlardan foydalanish o‘qituvchilarga, eng avvalo, bu boradagi bilim va ko‘nikmalarini oshirish, ta’lim tizimini texnik jihatdan ta’minlash, o‘quv-uslubiy bilimlardan to‘liq foydalanish imkonini beradi.

Raqamli hikoyaning sifati, hikoyada tushunish strategiyalarining integratsiyasi va o‘qituvchi rahbarligi foydalarni maksimal darajada oshirish uchun juda muhimdir. Texnologiyaning o‘zi vositadir; uning pedagogik qo‘llanilishi asosiy hisoblanadi. Keyingi tadqiqotlar DSning turli mahorat darajalari va raqamli savodxonlik kontekstlarida samaradorligini o‘rganishi mumkin.

Digital Storytelling texnologiyasi EFL o‘quvchilarining o‘qish malakalarini rivojlantirish uchun samarali vosita sifatida sezilarli salohiyatni namoyish etadi. Uning tushunishni kuchaytirish, motivatsiyani oshirish, lug‘atni o‘zlashtirishni osonlashtirish va tanqidiy fikrlashni rag‘batlantirish qobiliyati uni EFL pedagogik vositalar to‘plamiga qimmatli qo‘shimcha qiladi. Qiziqarli, ko‘p modalli raqamli hikoyalarni integratsiya qilish orqali o‘qituvchilar yanada dinamik, qo‘llab-quvvatlovchi va samarali o‘qish muhitini yaratishi mumkin, bu esa pirovardida o‘quvchilar orasida til bilimi va o‘qishga bo‘lgan muhabbatni yaxshilashga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Saydaliev S. Chet tili o‘qitish metodikasi fanidan ma’ruza matnlari-Namangan-2002
2. Yuldashev J. yangi pedagogik texnologiyalar yo‘nalishlari va muammolari. Xalq Ta’limi 1999
3. Hoshimov O. H.; Yoqubov I. Y. Ingliz tili o‘qitish metodikasi-Toshkent -2003.

4. Chet tillarni o‘qitishning zamonaviy texnologiyalari muammolari. Respublika ilmiyamaliy konferensiyasi materiallari-Toshkent, 2007 yil

5. Bakiyeva G.X., Samatova B.R., Tursunov M.M. va boshkalar. — Chet tili fani buyicha barcha bakalavriat ta’lim yunalishi talabari uchun fan dasturi. T. 2018 yil 14 iyun.

6. Jamol Jalolov chet til O‘qitish metodikasi, “O‘qituvchi” nashriyot-matbaa ijodiy uyi toshkent – 2012

7. Bekmuratova U. B. "Ingliz tilini o‘qitishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish" mavzusida referat. Toshkent — 2012 yil

8. Otaboyeva M. P. Chet tilini o‘qitishda zamonaviy innovatsion texnologiyalaridan foydalanish va uning samaradorligi / M. P. Отабоева. — Текст: непосредственный, электронный // Молодой ученый. — 2017. — № 4.2 (138.2). — С. 36-3N.

9. N. Q. Xatamova, M.N.Mirzayeva. “Ingliz tili darslarida qo‘llaniladigan interfaol usullar” (uslubiy qo‘llanma), Navoiy, 2006, 40 bet.M

INNOVATIVE TEACHING METHODS AS A TOOL FOR EFFECTIVE FOREIGN LANGUAGE LEARNING

Rahimjonova Madinabonu Bahtiyor qizi

Student of Namangan state pedagogical institute

Scientific supervisor: Dadabayev Zafar Zakirovich

Teacher of the Namangan state pedagogical institute, doctor of philosophy in pedagogical sciences, PhD

baratovabonuicloud.com@mail.ru

Annotatsiya. Zamonaviy ta’lim tizimida xorijiy tillarni samarali o‘rgatish muhim pedagogik vazifalardan biri hisoblanadi. So‘nggi yillarda ta’lim jarayoniga innovatsion o‘qitish metodlarini joriy etish o‘quv jarayonining samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Innovatsion metodlar talabalarni faol ishtirok etishga undaydi, ularning mustaqil fikrlashini rivojlantiradi hamda kommunikativ ko‘nikmalarini shakllantirishga yordam beradi.

Ushbu maqolada kommunikativ metod, loyiha asosida o‘qitish, muammoli o‘qitish va interaktiv metodlar kabi innovatsion o‘qitish usullarining xorijiy til o‘rganish jarayonidagi ahamiyati tahlil qilinadi. Shuningdek, ushbu metodlarning talabalarning motivatsiyasi va til kompetensiyasini rivojlantirishdagi roli ko‘rib chiqiladi.

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, innovatsion o‘qitish metodlaridan samarali foydalanish talabalarning til o‘rganishga bo‘lgan qiziqishini oshiradi, ularning kommunikativ kompetensiyasini